

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 79/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/32/2023-6691 z 26. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia práva zaručeného čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, prikázal mu prepustiť ho z výkonu trestu odňatia slobody a nahradil mu trovy konania. Súčasne žiada, aby ústavný súd dočasným opatrením prikázal krajskému súdu prepustiť ho z výkonu trestu odňatia slobody do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľovi bolo v konaní vedenom na Prezídium Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúre, odbore Západ pod ČVS: PPZ-133/NKA-ZA2-2020 vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie alebo obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), f) a i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v uznesení o vznesení obvinenia.

konania, pretože súdny proces sa uskutočnil v podstate na základe dôkazov obžaloby a nič nenaznačovalo, že by všeobecné súdy vykonali a preskúmali akýkoľvek dôkaz navrhnutý obhajobou (s výnimkou výsluchu otca sťažovateľa na účel preukázania jeho majetkových pomerov). Všeobecné súdy sa nevyrovnali ani s námietkami smerujúcimi k výsluchu svedka [REDACTED] a s tvrdenými nezákonnými výhodami poskytnutými tomuto svedkovi sa vysporiadali len lakonicky.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Právo sťažovateľa namietat porušenie svojich práv vyplývajúcich z ústavy a dohovoru na ústavnom súde je upravené v čl. 127 ústavy, pričom predpokladom pre uplatnenie tohto práva je aj skutočnosť, že o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd (m. m. napr. III. ÚS 237/2023). Podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri predbežnom prerokovaní ústavný súd odmietne ústavnú sťažnosť, ak sťažovateľ pred jej podaním nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Uvedené zákonné ustanovenia vychádzajú z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ochrana ústavnosti nie je výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (m. m. napr. III. ÚS 237/2023, IV. ÚS 69/2022).

10. Za účinný prostriedok ochrany základných práv a slobôd sa vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu (napadnutý rozsudok) považuje dovolanie, avšak len vtedy a len v takom rozsahu, v akom na základe dovolacích dôvodov dovolací súd meritórne preskúma rozhodnutie krajského súdu (m. m. napr. III. ÚS 237/2023, IV. ÚS 226/2022; pozri tiež rozhodnutie ESĽP vo veci Zborovský proti Slovensku, č. 14325/08, § 44 a § 51, 23. októbra 2012).

11. Sťažovateľova argumentácia, ktorá vo svojej podstate smeruje k nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku, je dôvodom, na základe ktorého môže napadnutý rozsudok meritórne preskúmať Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ústavný súd akcentuje skutočnosť, že dovolanie môže smerovať aj proti odôvodneniu rozhodnutia z hľadiska reflexie požiadaviek na odôvodnenie zodpovedajúce kritériám spravodlivého procesu (vo vzťahu k všetkým okolnostiam podstatným pre rozhodnutie), ktorého súčasťou je právo na obhajobu [dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. To vyplýva aj z novej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru (porov.

IV. ÚS 546/2020 – publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti m. m. napr. I. ÚS 343/2022, II. ÚS 411/2021, III. ÚS 553/2023, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023, IV. ÚS 502/2023).

12. Na citovanú judikatúru účinne reflektuje aj najvyšší súd, ktorý práve k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku napríklad v uznesení sp. zn. 1 TdoV 13/2021 z 24. januára 2023 konštatoval, že „... ostatná rozhodovacia prax pod tento dovolací dôvod zaraďuje aj nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia (k tomu pozri bližšie uznesenie ústavného súdu z 9. júna 2022, sp. zn. I. ÚS 343/2022, ako aj ním odkazované rozhodnutia v bodoch 12. až 14.)...“. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ide práve o nedostatky namietané (tvrdené) sťažovateľom, teda či sa krajský súd náležite vyrovnal s jeho odvolacími námietkami vo vzťahu k okolnostiam podstatným pre rozhodnutie a pre právne postavenie sťažovateľa.

13. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v kontexte nemožnosti využitia dovolacieho prieskumu opieral prípustnosť ústavnej sťažnosti o nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 558/2018-48 zo 7. februára 2019. V ňom ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie konkretizovaného právom dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru konštatoval, že „medzi namietaným porušením označeného práva a napadnutým uznesením najvyššieho súdu neexistuje príčinná súvislosť, na základe ktorej bolo možné dospieť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa označeným rozhodnutím všeobecného súdu. Právo sťažovateľa na predvolanie svedkov, ktorí by prípadne svedčili v jeho prospech, sa totiž z podstaty veci týka rozhodovania vo veci samej (teda prvostupňového a druhostupňového konania), a preto najvyšší súd rozhodujúci o mimoriadnom opravnom prostriedku do označeného práva sťažovateľa neprípustným spôsobom zasiahnuť nemohol.“.

14. Na tomto mieste ústavný súd koncentruje pozornosť na súvislosti vydania nálezu sp. zn. IV. ÚS 558/2018, ktoré sa v podstatných črtách odťahujú od sťažovateľovej situácie. Právny názor objektivizovaný v tomto náleze bol vyriešený v nadväznosti na ústavný prieskum rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Rozsah prieskumného oprávnenia dovolacieho súdu je pritom v podstatnom zákonodarnom poslanstve vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou), odkiaľ vyplýva, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V sťažovateľovej veci však sťažnostná argumentácia nesmeruje k prieskumu skutkových zistení, ktoré sa ustávajú v prvostupňovom a druhostupňovom konaní, ale k deficitom dôvodov napadnutého rozsudku, ktoré možno podradiť pod dovolací dôvod zakotvený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z uvedeného dôvodu nemožno právne závery nálezu sp. zn. IV. ÚS 558/2018 mechanicky vzťahovať na súradnice sťažovateľovej situácie.

15. Pokiaľ ide o uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 302/2022-42 z 26. mája 2022, ktorým sťažovateľ argumentoval v prospech prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy v dôsledku neprípustnosti dovolania, v týchto intenciách je opätovne potrebné komparovať okolnosti sťažovateľovej veci a súvislosti vydania predmetného uznesenia. Z uznesenia sp. zn. III. ÚS 302/2022 vyplýva, že v ústavnej sťažnosti, ktorá bola týmto uznesením odmietnutá, sťažovateľ formuloval úvahy o nedostatku odôvodnenia napádaného rozhodnutia len v náznakoch (bod 17 uznesenia sp. zn. III. ÚS 302/2022), pričom ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť

v dôvodoch založených na kritike nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako neprípustnú práve podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 21 uznesenia sp. zn. III. ÚS 302/2022). To je dôvodom, pre ktorý v sťažovateľovej veci nemožno argumentovať v prospech neprípustnosti dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukazom na uznesenie sp. zn. III. ÚS 302/2022.

16. Ústavný súd dodáva, že otázka odôvodnenia nepotrebnosti vykonania navrhnutého dôkazu je odlišná od otázky samotného hodnotenia dôkazov (ktorá nemôže byť predmetom dovolacieho konania), a to predovšetkým s úzkym prepojením na rozsiahle námietky sťažovateľa. V tomto kontexte v súvislosti s námietkou porušenia čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, podľa ktorého má každý obvinený z trestného činu právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako v prípade svedkov proti nemu, ústavný súd pripomína, že tento kontradiktórny atribút práva na obhajobu je v súdnej časti trestného konania nevyhnutné posudzovať v nadväznosti na čl. 6 ods. 1 dohovoru (§ 118 rozsudku EŠLP Al-Khavaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu z 15. 12. 2011, č. 26766/05 a č. 22228/06; m. m. napr. aj I. ÚS 295/2022).

17. Zo sťažnostných argumentačných línií, ktorých podstata tkvie v deficite odôvodnenia napadnutého rozsudku, je teda sumarizačne zrejmé, že proti tomuto rozsudku mohol sťažovateľ podať dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Keďže sťažovateľ dovolanie nepodal, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú pre nevyčerpanie dostupných právnych prostriedkov na ochranu sťažovateľových práv a slobôd.

18. Na dôvažok ústavný súd dodáva, že judikatúra ústavného súdu a nadväzne aj rozhodovacia prax najvyššieho súdu prechádzala v období ostatných troch rokoch procesom zmeny práve v aspekte zvýraznenom sťažovateľovou vecou. Predmetná zmena musí byť vzhľadom na snahu najvyšších súdnych inšancií primerane pozvoľná, aby individuálne prípady reflektujúce dôveru sťažovateľov v dovtedajší rozhodovací prístup neskončili tým, že by niektoré z námietok smerujúcich proti rozhodnutiam všeobecných súdov ostali vecne neprejednané tak ústavným súdom, ako aj najvyšším súdom (na dovolanie). Tento aspekt bral ústavný súd do úvahy pri ústavných sťažnostiach, ktoré mu napadli predovšetkým v rokoch 2020 a 2021. V aktuálnych rozhodovacích súradniciach je však judikatúra o vzťahu odôvodnenia rozhodnutia o odvolaní a dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dostatočne stabilizovaná. Preto už nie je dôvod uplatňovať svojou povahou prechodný prístup, ktorý sa pri posudzovaní otázky vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľom priznáva zákon na ochranu ich základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde), vyznačoval väčšou mierou zhovievavosti a tolerance ústavného súdu.

19. Ústavný súd napokon pripomína, že sťažovateľovi stále plynie lehota na podanie dovolania (§ 370 Trestného poriadku). Ak najvyšší súd podanému dovolaniu v prípadnej rovine nevyhovie, sťažovateľ bude môcť podať proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ústavnú sťažnosť. Zároveň sťažovateľovi po rozhodnutí najvyššieho súdu zostane zachovaná lehota na podanie ústavnej sťažnosti aj proti rozhodnutiu krajského súdu (§ 124 zákona o ústavnom súde; m. m. napr. III. ÚS 237/2023).

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané

na vyslovenie porušenia sťažovateľom označeného práva podľa dohovoru. K tomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o dočasnom opatrení, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy jedine vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 195/2023).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu